

ŠVIESA

JORNAL
LITHUANO
"ŠVIESA" - LUZ
Orgão de
Comunidade Lithuana
de SÃO JOSÉ

Redakcijos ir administracijos adresas:

MATRIZ DE SANTO ANTONIO DO PARY
SÃO PAULO

L. R. K. Bendruomenės organas

PRENUMERATA:
Brazilijoje ir visoje Amerikoje met. 120000
Pusei metų 70000
Lietuvoje dvigubai
Atskiro numerio kaina 300 reišų.

META I III

SÃO PAULO, 1937, JANEIRO -- SAUSIO 2 D.

NR. 1 (67)

SVEIKI, SULAUKE NAUJU METU!

Šiurpi keleivinio orlaivio katastrofa

Iš Los Angeles praneša, apie įvykusią orlaivio katastrofą praėjusio sekmadienio naktį. Zuvo dvylika keleivių, kurie tuo orlaiviu keliavo.

Japonija nieko nebijo

Japonijos vyriausybės nariai kalbėdami per radio pareiškė, kad Japonija dabar nieko nebijo. Ji yra vieninga, gerai apsiginavusi, pasiruošusi visiems netikėtumams.

Išstremia svetimšalius

Paskutinėmis dienomis iš Rusijos buvo išstremti 38 švėtimšaliai iš įvairių kraštų.

Patenkintas savo kelione

Prieš kiek laiko lankėsi Vokietijoje Italijos užsienio reikalų ministras Ciano. Savo kelionės pasakymais, vie nam vokiečių žurnalistui pareiškė, kad yra labai patenkintas, nes draugiškumo ryšiai tarp Vokietijos ir Italijos žymiai sustiprėjo.

5000 kankinių

Ispanijos primas, kardinolas Eziro Goma, pareiškė, kad iki šiol Ispanijos bolševikai, nuo sukilimo pradžios sušaudė ar šaip žiauriai įvairiais būdais nukankino apie 5000 kunigų ir vienuolių.

Atsistatydino Gubernatorius

Del padaryto atentato prieš du senatorius Matto Grosso valstybėje padėtis pasidarė labai įtempta. Gubernatorius jau atsistatydino. Federalinės Vyriausybės įsakymu iš Rio de Janeiro į Matto Grosso nuskrido kariškų lėktuvų.

Didelis žemės drebėjimas

Ramiamame vandenyne, Japonijos ribose, apie Njimos salą buvo smarkus žemės drebėjimas. Nuostolių didelių nepadaryta, nes smarkiausias drebėjimas vyko vandenyne.

LIETUVIAI KATALIKAI,

Aukščiausias mums leido sulaukti Naujų Metų. Ka jie mums atneš — džiaugsmą ar ašaras, sveikatą ar ligą, ramų ar audringą gyvenimą — nežinome. Tačiau, aš linkiu, kad daugiau Jums būtų giedrių, negu ūkanose paskendusių dienų; daugiau džiaugsmo, kaip liūdėsio; kad taip smarkiai nešeltų gyvenimo audringasis okeanas, kuriuo mūsų laivas plaukia į Amžinybės uostą.

Kun. P. Ragaižinskas

Sao Paulo Lietuvių Kolonijos Kapelionas.

Madridas skesta ugnyje, ir dūmuose

Šią savaitę prasidėjo vėl smarkūs mūšiai Ispanijoje, ypač apie Madridą. Sukilėliai vadovaujami savo generolų energingai puola vyriausybinius. Veikia visos ginklų rūšys, o ypač aviscija daug veiklumo rodo apmėtydama iš viršaus vyriausybinius granatomis. Madride tikras pragaras. Miestas skesta liepsnose ir dūmuose. Po visų kovų iš didžiulio Madrido pasiliks tik griuvėsių, bei akmenų. Nėra jokios abejonės, kada Ispanijos žemė kovoją didžiosios Europos Valstybės, nusiuntusios ir karių ir ginklų.

Lenkų smurto žygiai Vilnijoje

Pradžioje Gruodžio mėn. vėl buvo padaryta pas Vilniaus lietuvius daugkratį. UZDRAUSTAS SV. KAZIMIERO DRAUGIJOS VEIKIMAS nepriklausomos Lietuvos pasiėnyje. VILNIAUS LIETUVIU TAUTINIO KOMITETO VEIKIMAS TAIP PAT UZDRAUSTAS. Uždaryta ir visa eilė gudų mokyklų, be organizacijų. Kauno Universiteto studentai pareiškė griežtą protestą prieš Lietuvos perekiojimą Vilniaus krašte. Studentai įsipareigojo kiekvienas įsigyti Vilniaus pasą, paaukoti vilniečiams vienu pietų auką, prašo susiaurinti biudžeto paragrafus lenkų mokykloms PASKELBTI VISU STUDENTU BADO DIENA.

Belgijos saugumas užtikrintas

Didžioje Karo pradžioje, kad lengviau vokiečiai galėtų nugalėti Prancūziją, sulaužė Belgijos neutralitetą smarkiai nuteriodami visą kraštą. Prie dabartinės politinės padėties Europoje. Belgijai yra rimto pavojaus tapti auka vokiečių klastingos politikos, kaip ir 1914 m. Bet šį pavojų žymiai sumažino, jei ne visiškai pašalino, tai Anglijos padarymas sutarties su Belgija, sulg kuria kiekvieną valandą, jei tik grėstų koks išorinis Belgijos nepriklausomybei pavojus, Anglija, bei jokių sryravimo eis ginti Belgijos. Šis Belgijos Saugumo užtikrinimas vokiečiams nelabai patinka.

Sukilimas -- patriotiška pareiga

Buvęs Ispanijos finansų ministeris Francisco Cambo savo straipsnyje paltalpintame anglų laikraštyje «Daily Telegraph», įrodinėja, kada kariuomenės sukilimas prieš vyriausybę buvo grynai patriotinė pareiga. Prie to privedė komunistai, kurie dar prieš sukilimą dirbo sisteminingą padėginėjimo, bei kitokį banditišką darbą. Kariuomenė į visa tai ramiai negalėjo žiūrėti ir priversta buvo sukilti norėdama kraštą gelbėti.

Karo pramonės komisariatas

Sovietai įsteigė naują karą pramonės komisariata, kuris rūpinsis ginklų mo reikalais. Ta proga «Pravda» rašo, kad karą pramonė yra mylimas partijos ir vyriausybės vaikas. Sovietai stengiasi pasistatyti galingiausį oro laivyną pasauly.

Triju Karalių (6 d. sausio) šventės

PAMALDU TVARKA:

8 val. Mišios Villa Zelinoj 1r 11 val. šv. Antano do Pary bažnyčioj.

Italijos ir Anglijos santykiai gerėja

Prieš kiek laiko Italijos ir Anglijos santykiai del pirmėybų Vidurinio jūroj, buvo atšalę. Paskutiniu metu iš vienos ir kitos pusės dedamos pastangos arčiau bendradarbiauti. Dabar Europos politikoj du frontu yra susidarę. Vienam priklauso Vokietija, Italija, Anglija, o antram vadovauja Prancūzija ir Rusija.

KOVOKIT SU KOMUNIZMU, BET PREKIAUKIT SU RUSIJA

Dabartinė vokiečių vyriausybė aršiai persekvoja komunizmą. Bet tam tikroms ekonominėms įstaigoms yra išleistas įsakymas, nežiūrint vedamos aršios kovos prieš komunizmą, kad prekyba su Rusija, kiek tik yra galima, plėstij.

Popiežius sveiksta

Prieš kiek laiko Popiežius buvo smarkiai susirgęs. Dabartiniu metu jo sveikata gerėja. Kalėdų metų jau turėjo pasikalbėjimų su visa eile asmenų.

Atsistatydino São Paulo Gubernatorius

Dr. Armando de Salles Oliveira. Naujo Gubernatoriaus rinkimai vyksta gruodžio m. 31 d. 2 val.

Protestas dėl Lapėno išteisinimo

Ne taip jau senai Lapėnas buvo nuteistas, ir po kelių mėnesių išteisintas. Žmonės apie tai daug ir visai kalbėjo, aiškino išteisinimo priežastis. Dabar vėl gauta žinia, kad Apeliacinų Rūmų prokuroras parašė del Lapėno išteisinimo protestą, kurį jau svarstys Vyriausiasis Tribūnolas.

JAU LAIKAS «SVIESA» UZSIPRENUMERUOTI 1937 METAMS.

SAVU KELIU

KUN. P. RAGAŽINSKAS.

Jau atsiveikiname su 1936 m. Stovim Naujų Metų išvakarėse. Ką pergyvenom, ką įrašėm į savo gyvenimo knygą, kaip kovojom, ką išstkovojom, visi gerai žinome. Vertinti praėjusius metus, vadinti juos laimingais ar nelaimingais, nėra lengvas, ypač tam asmeniui, kuriam neteko būti liudininku visų aštrųjų kovų.

Lietuvių Katalikų gyvenime labai svarbus dalykas buvo pasistatymas savo Vila Zelinoj bažnyčioje. Jei žiandien Villa Zelina, Villa Bella ir aplink gausiai yra lietuvių apgyventa, turinčių nuosavybę, tai ten apsigyvenimo svarbiausias aktinas kaip tik buvo pastatymas lietuviškos mokyklos ir bažnyčios. Atrodo, kad ateityje, čia bus pats didžiausias lietuviybės centras São Paulo mieste.

Praejusieji metai buvo neramūs. Bene didžiausia tų neramumų priežastis, tai perkėlimas kai kurių mokytojų iš vienos mokyklos kiton, ir pagaliau atleidimas iš tarnybos. Visa to pasekmė buvo šilė karštų susirinkimų, kur buvo priimta įvairių rezoliucijų, reukami parašai ir t. t. Kultūriais, visuomeniniais ir tikiybiniis gyvenimas nuo to daug nukentėjo. Taip pat del tų pačių tarpusavio kovų nemažas skaičius lietuvių vaikų lanko brazilų mokyklas.

Spauda, kai kuriais laikotarpiais irgi per daug įsikarščiudavo, ir savo priešų adresu nesiskaitydavo su išsireiškimais, o kartais net pramanytų faktų skleidavo.

Bet į pabaigą metų nuotaika prasikadrėjo. Atsirado naujų planų, naujų sumanymų, kartu ir naujo darbo. Bet vis delto jaučiama, kad yra noro dar kairšėti pagalius ir besiuskandčius kolonijos gyvenimo ratus. Kiekvienam naujam sumanymui planui, nežiūrint iš kurios pusės ju bebūtų, jau iš anksto pranašaujama liūdnas galas. Kartais atrodo, kad yra žmonių, kurie džiaugčiausia, jei koks, nors ir labai naudingas sumanymas nepasiseka.

Kas yra gero daroma, nors toji iniciatyva ir iš priešų stovyklos išėtu, reik sveikinti ir linkėti pasisekimo. Vieton pavydo, trukdymo vieni kitiems turėtume padėti. Turime džiaugtis, jei atskiri asmenys, ar organizacijos veržiasi pirmyn norėdami įgyvendinti naudingus planus. Reik tik apsukrumo, sumanumo, o Brazilijoj bus daruo visoms rankoms ir mašinoms.

Pusetinai nuvargę, iš dalies nusi-vylę, del visų tų tarpusavio kovų, žengiamo į Naujus Metus.

Pailsėjus, palūkuriauvus, apsidairius, turint patyrimo vėl stosime darban. Tas neklysta, kas nedirba.

Visi atvykusieji toliman užjūrin, atvyko tikslu savo medžiaginį gyvenimą pagerinti, užtikrinti rytojaus dienas duonos kąsnį. Emigracija iš Lietuvosėjo be jokio plano. Del to nemaža išėvių jau yra ištautėjusių. Siandien Lietuvai svarbu yra, kad išvykusieji iš tėvynės visuomet palaikytu su ja ryšius, visuomet ir visur jaustųsi lietuviiais esą. Bet prie dabartinės padėties, prie šitokių tarpusavio santykių, labai ilgalietuviybė Brazilijos lietuviuos negalės išsilaiikyti.

Nors dar palyginamai jaunoj kolonijoj skverbiasi svetimi papročiai į Lietuvų tarpą, svetima kalba vartojama ten, kur ir be jos galima apsieiti. Be abėdo dar nėra viskas žuvgė, dar ne vėlu griebtis priemonių.

Kovą su ištautėjimu gali palengvinti, jei bus iš Lietuvos tvarkoma planingai emigracija, ir Brazilijoj bus stengiamasi kolonizuoti, ypač žemės ūky. Atniešus naujus emigrantais ir planingai kolonizuojant, lietuviškos kolonijos ateitys užtikrinta. Dabartinių metu, patogesnių kolonizacijai sąlygų kaip Brazilijoj, kažin ar bus galima rasti. O iš Lietuvos apie pora dešėtkū tūkstančių kasmet galėtu emi-

gruoti. Lietuvos kaimas tiršėčiau apgyventas, kaip kitų kraštų. Fabrikų dideliu nėra. Todėl yra nemažas nuosimtis, kurie neturi sau žmoniško, padoraus pragyvenimo, o yra priverstį skursti visą gyvenimą. Emigracijos reikalai turėtų būti tautinės politikos pirmoj vietoj.

KAT. BENDRUOMENEI ateinančiais metais teks baigti, ar toliau tęsti, dar neužbaigti darbai. Bendruomenės darbo laukas labai platus. Belieka tik mobilizuoti visas jėgas ir vykdyti įstatuotus numatytą programą. Paskutiniu metu ir Bendruomenėj ne tiek kelimama klausimai, diskusijos del konkrečios darbo programos, kiek del santykių su kitomis organizacijomis. Buvo skleidžiama, geros ar blogos valios žmonių, kad Bendruomenė vedama jau negerais keliais ir t. t. Kad išsklaidyti visus nepagrįstus gandus reik pasiaakyti del Bendruomenės santykių su kitomis organizacijomis. Visi suinteresuotieji turi atsiminti, kad visi svarbesni Bendruomenės reikalai sprendžiami ne vieno asmens, bet visos valdybos, o kartais net susirinkimo. Kartais pasitaiko, kad skleidžiami tokie gandai ir laikomi įvykusiais faktais, apie kuriuos pati net Valdyba nieko nežino.

Didžiausiu baubu ligi šiol buvo «Brazilijos Lietuvų Sąjunga». Bet dabar nėra pavojaus ir net galimybės Bendruomenėj į Sąjungą įstoti. Sąjunga pasiliko ir toliau, kokia dabar yra, ne kokiū nors organizacijų centru, bet mokyklų laikytoja. Todėl šis frontas jau nebepavojaingos. Yra aiškus atsiru bežiavimas.

Paskutiniu metu organizuojamas naujas lietuviškų organizacijų centras, kuris numato rūpintis bendrais, kolonijai liečiančiais reikalais. Bendruomenė nėra jokio pakrindo nedalyvauti bendrame kolonijos gyvenime ir neparemti visus gerus sumanymus, kurie liečia visą koloniją, nežiūrint kad tai organi-zuotų dešinysis, ar kairysis frontas.

Atsiranda kartais žmonių, kurie norėtų, kad su jų asmeniniais priešiniais, ir visi kiti pyktųsi, peštųsi. Kai kas reikalauja, kad kartais ir kunigas vienus keiktu, spaudytų, su purvais maišytų, o kitus ant rankų nešiotų. Vienu, kad šitokių elgesiu nieko negalima atgrąžinti nuo blogo, o antra, kad kunigui, kaip Bažnyčios atstovui yra daugiau pareigos laikytis to mokslo, kurį jis kitiems skelbia. Kas betikės kunigo žodžiais, jei bus kalbama apie artimo ir priešų meilę bažnyčioj, o uz bažnyčios bus elgiamasi kitaip. Juk ir Kristus užtardamas nusidėjusius pasakė: «Kas yra jūs be nuodėmės, tementa pirmas į mane akmenį». Iš minios nieks nediršo tai daryti.

Priešą mylėti, jį gerbti, dar nereiškia atsakyti kovoti su jo ydomis, kenksmingomis idėjomis. Iš vienos pusės nieks taip neužtarė nusidėjėliu, kaip Kristus, o iš antros, nieks taip pat nesvaidė taip stiprių pasmerkianio, pabarimo žodžių, kaip tas pat Kristus blogos valios žmonėms.

Visų katalikų pareiga yra ir palaikyti savo katalikišką laikraštį. Tiesa, jis reik tobulinti, padaryti įdomesniu. Sia kryptimi ir stengiamasi. Mums reik laikraščio, kuris neuzgautų, nepajuktų mūs šventų įsitikinimų, bet padėtų apsiginti su priešais. Neturi pasilikti šeimos, kur nebūt «Sviesos».

Katalikų frontas yra skaitlingas. Gerai surorganizavus būt nenugalima pajėga. Priešas tai jaučia. Bet kiekviena organizacija pasmerkta žūti, kurioj kyla tarpusavio kovos. Piktos valios žmonės to nori. Drumstame vanlengvian žvejoti. Nepasauktų mokytojų ir vadų, norinčių sprogdinti gražų sugyvenimą bei darbą nesitoka nė dabar, kurį lape pasivertę, oliūtu prabylia. Būkim atsargūs. Visos kovos kenkia ne kam kitam, kaip pačiai kolonijai. Mes katalikai turim savo darbo programą. Mūs uždavinys visur visuomet pasilikti ir lietuviiais ir katali-

GARBINGOJO PROFESORIAUS 50 METU JUBILÉJUS

1886 m. gruodžio mėn. 2 d. Višakio Rūdos parapijoj, smulkiaus ūkininko šeimoje gimė Pranas Dovydaitis. Jo vaikystės dienos kaip ir visų kitų buvo. Vasarą ganė žiemą lankė mokyklą. Paaugęs dirbo sunkų lauko darbą. Bet neretai svajodavo ir apie mokymąsi. Vargais negalais pavyko įstoti į Veiverių Mokytojų Seminariją. Per socialistmetį 1905 m., ir jis, kaip nemaža kitų, turėjo atsiveikinti su seminarija ir grįžti atgal namo artl lauko. Tačiau su knyga, su mokslu nepersiskiria. Po poros metų apsilvilkęs paprasta lietuviška miline, su klumpėmis vyksta Marijampolėn laikyti egzaminų iš viso gimnazijos kurso. Išleiko kuopiukiausiai. Po to studijuoja Maskvos Universitete teisių fakultete, kurį ir baigia. 1913 m. kviečiamas Vilniun redaguoti dienraštį «Viltį». 1917 mt. išrinktas Vilniuj į Lietuvų Tarybą ir 1918 m. vasario m. 16 d. pasirašo po Nepriklausomybės paskelbimo aktu. Kurį laiką buvo ir Ministerio Kabineto Pirmininku. Nuo 1922 m. profesoriauja Lietuvos Universitete. Jis yra įsteigėjas ir ilgą laiką redaguves «Lietuvos Mokyklą» «Kosmos» «Logos» «Loter» «N. Vaidiluti» «Atletis» «Darbininkas» «Gamtos Draugas». Šie žurnalai ir danar tebeina ir Jubilįjatas, kai kuruos jų ir dabar redaguoją.

Universitetas įvertindamas jo moksliskus nuopelnaus praėjusiais metais iškilmingai jam suteikė Daktaro laipsnų.

Jubililatas yra iš tų žmonių, kuris nors dirba Universitete, bet turi reikalų ir žinomas plačiajai Lietuvoms visuomei. Nėra buvę didesnio provinciojoj katalikų suvažiavimo, kur nebūt dalyvavęs prof. Dovydaitis.

Jau keli metai, kaip jis vadovauja — pirmininkauja galingai Krikščionių Darbininkų Sąjungai.

Plačiai žinomų ateitininkų, katalikų moksleivių ir kat. studentų sąjungų yra įsteigėjas. Prof. Dovydaitis Lietuvos yra gerai žinomas kiekvienam ateitininkui ir pavasarininkui.

Jie yra ir uolus katalikas. Taip pat atviras ir mėgstas tiesą. Delto tenka jam nekarta ir nukentėti. Štai pavyzdžiui 1932 mt. Marijampolėj per pavasarininkų kongresą už pasakytą kalbą gavo nuo Kamendanto 3 mėn. kalėjimo. O praėjusiais metais buvo norima atleisti atatininkų vyriausybės organų iš profesorių už tai, kad padeda veikti katalikams moksleiviams.

Jubililatas yra didi asirenybė. Tai kartu mokslininkas, visuomenininkas ir uolus katalikybės apstalas.

Tesuteikia Aukščiausios jam sveikatos ir laisvės dirbti užsibrėžtose darbo srityse.

Maskvoj naujas samokslas?

SUIMTI 64 VYRIAUSIOJO ŠTABO KARININKAI, KELI MOKSLO AKADEMIJOS NARIAI.

Maskvoj vėl susektas naujas samokslas, kuriame dalyvavo visa eilė raadonosios armijos generalinio štabo karininkų, kai kurie mokslų akademijos nariai ir vyriausias armijos politinio skyriaus virštininkas Gamarinikas, kuris yra marsealo Vorosilovo padėjėjas, tik neseniai grįžęs iš Tol. Rytų. Tarp suimtųjų mokslų akademijos sekret. prof. Volginas. Jie kaltinami palaikę santykius su Bucharinu, kuris suimtas jau kiek anksčiau.

PROFESORIUS PRANAS DOVYDAITIS po 3 mėn. «atostogų» Bajorų ir Marijampolės kalėjimuose.

RUSIŠKOS DAINOS IR MUZIKA

Zymiausieji São Paulo rusu dainininkai ir muzikai kiekvieną vakarą linkmina svečius lietuvių šeimininkų užėjoje.

Bar Rio Branco

RUA VISCONDE RIO BRACO 461 KAMPAS RUA VICTORIA. Tautiečiai, apsilankę nesigailesite.

Paieškojimai

Ieškomas Galkys Petras, gim. 1894 m. Siauliu ap., Radviliškio valsė. Zironų km. — Jisai, iš Lietuvos į Braziliją, išvyko 1929 m. Jisai pats arba kas žino jo gyvenamąją vietą, nuo verčijasi bei kokia jo materialinė būklė, prašoma pranešti Lietuvos Konsulatui, São Paulo, Rua Aureliano Coutinho 88.

Eustignejas Grimaliovas, gyv. Lietuvoje, Veselavos km., Obelių valsčiuje ir Rokiškio apskrirt. Ieško savo sūnaus PIMANO GRIMALOVO, kuris prieš 6 metus atvyko į Braziliją.

Jisai pats arba kas žino jo adresą, prašoma pranešti Lietuvos Konsulatui S. Paulo, R. Aureliano Coutinho 88

Ona Kalendirenė, gyv. Lietuvoje Skraistgiryje, Siauliu ap. Ieško savo dukters JULĖS KALENDRAITĖS — MATUTENĖS, kuri su vyru prieš 6—8 metus išvyko Brazilijon.

Kas žino jos gyv. vietą yra prašo mi pranešti Lietuvos Konsulatui São Paulo, Rua Aureliano Coutinho 88.

kais. Rodos nieko kito nelieka, kaip tik susiburti krūvon, sukaupti jėgas ir nieko nepaisant eiti savu keliu dirbant Dievo garbei ir Tėvynės naudai.

Nauji Metai tinkama proga šiais klausimais pagalvoti.

IS LIETUVOS PADANGES

Kariuomenės teismas dirba...

Gruodžio m. 15 d. Kaune Kariuomenės teismas teisė dar vieną Suvalkių ūkininkų judėjimo dalyvį J. Ragažinską, iš Vilkaviškio apskr. Pajevonio valsč. Jis buvo kaltinamas «priėsvalytinių» veikimu, bei palaikymu sąjūkių su 4 sušaudytais ūkininkais pajevoniečiai. Nuteistas 3 metams sunkių darbų kalėjimo ir atliktas kariuomenės užstarnautas puskarininko laipsnis.

J. Ragažinskas buvo vienas iš veiklesniųjų pavasarininkų federacijos narių.

Teismas ėjo prie uždarų durų. Gynė du advokatai. Panašios bylos dar greit nesibaigs, nes dar daug yra sėdinčių geležinių grotų ir laukiančių pasmerkiančio žodžio...

Del Užsienio Lietuvių Studijų

Siomis dienomis yra gautas iš Amerikos laiškas asmens dirbančio Lietuvių tarpe visuomeninį darbą. Tarp kitko rašo, kad Amerikoje lietuviai tirdami te tirpsta. Nutautėjimas labai didelis. Suamerikonėjusius ten gimusius sunku atverti.

Kaune vyksta studijos. Skaitomos paskaitos apie užsienio lietuvių. Supažindama su užsienio lietuvių gyvenimu. Gražūs darbas yra. Bet tiek tai padės išlaikyti Kaune skaitomas paskaitos užsieny lietuvių, tai jau kitas klausimas. Jau minėtame laiške rašo, kad PERVELAI LIETUVISKUMO PALAIKYMU SUSIRUPINTA.

Besirūpinantiems Pietų Amerikos lietuvių reikalais, jei turima realių, didesnių planų, nereik nukelti tolimesnei atolėlai, kad kartais jau nebūt pervelu.

Kalbama apie planingą kolonizaciją. Bet kada tai bus pradeta vykdyti?

Ar tada, kai tinkamesni žemės plotai bus kitų jau užimti?..

Idomu išsiviams būt įsigirti ir konkretūs, ypač kolonijos reikalai, planai. Užsieny gyvenančių pastabos nemaža galėtų padėti Kaune susisielojusiems šiais reikalais.

ORGANIZUOS DARBININKUS Į KLAIPĖDOS KRAŠTĄ IR ŠIAURĖS LIETUVĄ

Ateinančiais metais Latvijoje manoma darbininkų neišleisti, nes vasarą Lietuvoje būna per maža. Klaipėdoje projektuojama suorganizuoti agentus, kurie darbininkus patrauktų į Klaipėdos kraštą.

Kun. Maknavičiaus Byla Apeliaciniuose Rūmuose

Praėjusį pavasarį buvusio S. Kalvarijos progimnazijos kap. kun. Maknavičiaus viename pamokale įtūrėta buvo agitacija, kad žmonės nedalyvautų Seimo rinkimuose. Už tai iškelta byla ir perduota svarstyti Suv. Kalvarijos apylinkės teisėjui. Teisėjas, įžiūrėjęs, kad iš jo kompetencijos ši byla išleista, persiuntė Apeliaciniams Rūmams.

Panašią istoriją su byla ir del laikytų už sušaudytus ūkininkus pamaldų (pamaldas laikė buvęs Suv. Kalv. vikaras kun. Ragažinskas).

Teisiman patraukta ir dvi mergaitės pynusios bažnyčią papuošti, pamaldų metu, vainiką ir klierikas Vaitkevičius, kuris žinčioms paprašius, kaspišpėse tam tikrą šūkį. Klier. Vaitkevičius, atstakamams administracijos organams pareikalavus, iš Vilkaviškio Kunigų Seminarijos buvo atleistas.

Socialinė globa Lietuvoj

Šiuo metu Lietuvoj yra 200 socialinės globos atskirų įstaigų. Iš jų 5 išleiko valstybė ir apie 50 savivaldybės ir 145 — labdaringos draugijos. Visose įstaigose globojama 8600 asmenų. Valstybės išdala šiam reikalui kasmet skiria 3 milijonus 700 tūkst. Iš labdaringos organizacijos taip pat kasmet surenka vieną milijoną 700 tūkst. tūkst.

Naujas karinės tarnybos įstatymas

Lapkričio m. 30 d. Seimas priėmė karinės tarnybos įstatymo projektą. NAUJAME ĮSTATYME NUMATYTA JŪRININKŲ LAIPSNIAI, kurie prilygti prie kariuomenės laipsnių. Generolo ir generolo leitenanto laipsniai panaikinti. Jų vieton įvesta brigados generolo ir divizijos generolo laipsniai.

Mirusieji kariai buvo laidojami karininkų lėšomis. Nuo dabar jau bus

laidojami valstybės lėšomis. Prailgintas ir atstogų laikas. Ta proga Krašto Apsaugos Ministeris pabrėžė, kad LIETUVOS GEOGRAFINĖ PADĖTIS IR ŠIU LAIKU EUROPOS ITEMPTA POLITIKA RIMTAI REIKALAUJA, KAD MUSU KRASTAS BUT VISAIŠ ATZVILGIAIS STIPRUS, KAD GALETUME GINTIS NUO BET KURIO NETIKETO UZPUOLIKO.

Lietuvi Katalike!

AR JAU ESI BENDRUOMENĖS NARYS?

Jeigu ne, tai nieko nelaukdamas atlik šią savo pareigą įsirašyk į Bendruomenės narius. Tai gali padaryti kiekvieną šventadienį, po pamaldų, pas lietuvių kolonijos kunigus. Nario mokesnis — kas mėnuo po vieną milreisą ir vienas milreisis įrašų.

Politinės Bylos Apeliaciniuose Rūmuose

Lapkričio mėn. 28 d. Apeliaciniai Rūmai svarstė eilę politinių bylių.

Pas J. Cekaitį Sasnavoje, Mar. ap., buvo rasti 27 egz. atsisaukimų, kuriuos, esą, jam davęs Ad. Barkauskas. Už tai abudu Ap. Rūmai nubaudė po 1,5 metų s. d. kal.

Pr. Dailidė, Katlių km. Griškabūdžio vl. ūkininkas, kuris doobilus vežantiems Zemaičiui ir Rinkevičiui nedavė nuplėsti kurstančio streikuoti atsisaukimo ir kurio žmonos lovoj nuov. virė. Ivanaukas rado tris atsisaukimus, nubautas 6 mėn. kalėti, bet jekaitė 4 mėn. atkalėtus, tai liko tik du.

Jer. Januškevičius, prie Plekėčių kelio pakabinęs atsisaukimus, nubautas 5 mėn. kalėjimo, kuriuos jau atsidėjo prieš teisną, tai paleistas.

Liepos 27 d. Panevėžy pas vieną gyventoją buvo balius, kuriame dalyva

vo ir vietos valst. monopolio buhalteris Ad. Karpavičius, kuris išsigėręs pradėjo dainuoti «Volga, Volga, mat rodnaja»... ir šaukti, kad lietuviai be lenkų ir rusų būtų žuvę. Už tai jis buvo atliestas iš tarnybos ir jam iškelta byla. Ap. Rūmai jį nubaudė 3 mėn. sąlyginiai.

Įsteigtas pirmas šaulių aviatorių būrys

Lapkričio m. 29 d. įvyko Kaune, Šaulių Sąjungos salėje, steigiamos pirmojo šaulių aviatorių būrio susirinkimas. Susirinkimas buvo gausus ir su pakilusia nuotaika praėjo. Šaulių susidomėjimas aviacija yra didelis. Tvarkoma bus grynai kariniu pažūriu. Pagal šaulių statutą, tai bus nauja ginkulo rūšis.

Jau netoki smarkūs

Šiais metais įvykęs jaunlietuvių, organizacijos suvažiavimas praėjo kitokioje nuotaikoje, negu praėjusį rudenį, kur dalyvaujant ministeriams, kultūrinė organizacija, svarstė politinius, bei valstybinius klausimus, kaip pavyzdžiui reikalą uždaryti visas politines partijas, jaunimo organizacijas kultūrinės, žinoma paliekant tautininkiskas. Bet tai buvo nedaugiau, kaip padykusių gatvės vaikėzų užkabinėjimas ramių praeivių, kurie buvo savo šefų privėliai sudrausti ir šiomet jau netrukė-

mavo. Žinoma šaliarmarškinio uniforma su vilku ant rankovės geresnė rekomendacija vietą gauti, negu diplomai ir kiti geri privalumai. Toki jau laikai...

Užpuolė mokytoja

Vadgiry kažkas apšaudė mokyto. St. Galbuogj. Pasikėsintojai nežinomi. Mokytojas buvo kelių tautininkiskų organizacijų molus veikėjas.

KRATOS LIETUVIŲ ĮS-TAIGOSE VILNIUJE

Iskrėsti K. Stašio ir kitų lietuvių veikėjų butai

«VILNIAUS RYTOJUS» praneša, kad lapkričio 23 d. Tautinio Vilniaus Lietuvių Komiteto pirmininko p. K. Stašio gyvenamajame bute buvo daryta krata.

Lapkričio 24 d. laikraštis «Slowo» apie tai šitaip pranešė:

«Vakar (IX. 23 d.) Išdūnės atstovai atsilankė Tautinio Vilniaus Lietuvių Komiteto pirmininko p. Stašio bute, Dombroveskio g. ir padarė smulkia krata.

Išdūnės atstovai padarė vizitą vaduodamiesi tuo, kad p. Stašys eidamas Tautinio Vilniaus Lietuvių Komiteto pirmininko pareigas, apsilenkęs su valstybės įstatymu.

Kaip tenka mums sužinoti krata davė teigiamą rezultatą. Sulaikyti dalykai tiriama. Lapkričio 25 dienos naktį buvo darytos kratos Tautiniame Vilniaus Lietuvių Komitete, Lietuvių Mokslo Draugijoje, «Ryto» Draugijoje, Liet. Sv. Kazimiero Draugijoje. Liet. Labdarybės Draugijoje, Liet. Mokytojų Sąjungoje ir kun. K. Cibiro, kun. Bieliausko, T. K. Sekretoriaus J. Mačelskos, V. Budrevičiaus adv. A. Juknevičiaus, Vytauto D. gimnaz. direktoriaus M. Sikėnto kun. K. Stašio vardo berniukų bendrabučio vedėjo A. Ciočeno agr. J. Jankausko, «Kultūros» Draugijos pirmininko A. Krutulio «Jaunimo Draugo» redaktoriaus A. Buroko, stud. P. Višėnto ir stud. Br. Račinsko gyvenamuose butuose.

ISĖJO IS SPAUDOS BRAZILIJOS LIETUVIŲ

Kalendorius

1937 METAMS

Gaunamas ant Luz stoties kioske prie Centralinio pašto, ant kampo run da Mooca ir Av. Paes de Barros kloske ir pas visus laikraščių platintojus.

KAINA 1\$500

JAU LAIKAS «SVIESA» UZSIPRENUOMERUOTI 1937 METAMS.

Išmainita laimė

Lingo lyli lyli,
Mielo džlaugamo buta,
Kai segei, sesute,
Prie krūtines rūta.

Balti sodai lanko,
Lingo lyli lyli...
Man sakei, sesute:
«Tėvišką aš myliu».

Dar sakei, sesute:
«Telp malonu sėdėti»,
Ir kvietei: «Sartoku
Lėksim į bažnyčią!»

Vieškeli dundėjo,
Vieškeli lingavo...
Džlaugėmės, sesute,
Jaunystėle savo.

Vis sakei, sesute:
(Sartis kojom skėlė)
«Niekad nemainysiu
Savo tėviškėlę...»

Metai nulingavo:
Lingo lyli lyli...
Sit keliu atėjo
Bernas šimtą mylių.

Lingo, lanko liepa,
Vytarėlis gieda:
«Palieki, sesute,
Tėviškę už žiedą!»

Tėviškėj tą dieną
Sode apie Klevą.
Kojos mynė žolę,
Bosais nešė alų.

Atmenu, sesute,
Kai buvai už vartų...
(Muzikai užgriešus
Paskutinį kartą).

Man linksmutė mojai,
Vieškeli dundėjo.
Margis gailiai lojo,
Taip tavęs galėjo...

Ir ašvečiai išėjo
Saukdami pakluonėm:
«Gėrėm po septynias
Gėrėm po aštuonias!»

Lingo, linksta liepa,
Lingo lyli lyli...
Vargsta mano sesė
Jau už šimto mylių.

A. zas B. nas. K. S.

LITURGINĖ MUZIKA

Mozartas kartą jėjo į vieną bažnyčią tuo laiku, kai buvo grojama vargonais. Maestro klausosi tų melodijų. Vienas ponas, pažinęs garsų muziką, prisitartina prie jo ir pašnibždomis klausia: Na, kaip jums atrodo vargonininkas? Mozartas šypsodamasis atsakė: Groja visai pagal Evangeliją.
— Ka tai reikėtų?
— Kairioji ranka nežino, ką veikia dešinioji!

TEISME

— Pasakykite ponas Baltūsi, kodėl jūs pašmėtė tokį jauną advokatą?
— Matote, tas procesas gali labai ilgai užtrukti ir advokatas suspės pasenti.

Nelaimių čempionas

PER VIENA DIENA VIENAM ŽMOGUI IVYKO PENKIOS BAIŠIOS NELAIMĖS

Tokiu vardu Amerikos laikraščiai pavadino vieną Tenesi mieste negrą, kuris per vieną dieną pergyveno daugybę šurpulingų nelaimių ir paskutinė je jų žuvo. 56 metų juodukas, vyresnysis fabriko prižiūrėtojas Bysom vieną rytą grįžo į namus su tūkstančių dolerių kišenėje. Pakelyje jį užpuolė banditai, subėdė poilsiais ir ašėmė pinigų. Bet jis dar turėjo jėgų atsikelti ir bėgti prie artimiausio policininko. Bėgdamas skersai gatvę jis pateko po tramvajumi ir buvo skaudžiai pritenktas. Tuojuo pribuvo greitosios pagalbos automobilis ir vežė jį ligoninę. Bevažiuojant automobilis susidūrė su kitu automobiliu ir sudužo. Čia jį pagalbą atskubėjo vieno graboriaus automobilis,

kuris paėmė sužeistą Bysomą vežti toliau. Šitas automobilis pakely užsidegė, ir Bysomas apdegė rankas ir veidą. Tik trečias automobilis nuvezė juoduką į ligoninę.

Ligoninėje gydytojas sustabdė kraują, aprašijo Bysomo žaizdas ir pasakė, kad jos nepavojingos. Bysomas jautėsi nenusilpęs ir pėsčias išėjo į namus. Einant gatve Bysomui pasidarė silpna, apsvaigo galva ir jis nuگریuvo nuo šaligatvio. Tuo metu pro šalį važiuavo automobilis, kuris visu greitumu užlėkė ant gulinčio negro ir jį mirtinai suvažinėjo. Dėl to amerikiečiai Bysomą pavadino «nelaimių čempionu».

Daug susisiekimo nelaimių Vokietijoje

Nuo 1935 spalį 1 d. iki 1936 m. rugsėjo 30 d. ketvirtyje daugiausia susisiekimo nelaimių įvyko dėl automobilių šoferių neatsargumo.

Vokietijoje iš viso įvyko 263.000 susisiekimo nelaimių, per kurias daugiau kaip 8.500 žmonių buvo užmušta ir 171.000 — sužeista.

Nuo šių metų liepos iki rugsėjo mėnesio įvyko 79.400 nelaimių, t. y., 9,5% daugiau, negu ankstesniame metų ketvirtyje ir 58% daugiau, negu pirma 1936 m. ketvirtyje. Nelaimės ne visoje Vokietijoje kartojosi vienodai. Berlyne susisiekimo nelaimių skaičius bendrai sumažėjo. Paskutiniame metų

VARGAS STORAM

Liverpoolio uoste šiomis dienomis iš ten atplaukusio laivo «Manchester Brigade» nebegalėjo išlipti viena keleivė. Svėrė 140 kilogramų ir buvo per stora, kad išsitektų laivo liepte. Galop pasodino ją į krana ir iškėlė iš laivo. Uostas aidėjo minios juoku, o vargšė storulė turėjo sumokėti atskirą sunkumų kėlimo mokestį.

UŽ GELEŽINIŲ GROTU

Tamsos, lietingos rudens naktys kaliniams sukelia svajones ir duoda energijos. Baillal prisiglaudę prie lango, jie įreminę gėstančias akis į miestą, į laukus ir svajoja, kaip pabėgti. Tamsią rudens naktį, kai vėjas imti ūžti, o suvargęs sargybinis pritaipia ir šilti kaliniai sulipdo jam akis, net mirštęs džiovininkas tikis išpjaut grotas ir persėkti per mūro tvorą. Ir jis pradeda draskyti paskutinius savo baltinius, veja virvę, kad geriau iš trečiojo aukšto nusileistų žemėn.

Aštrūs skyrūs rudens naktų nepajaučia. To skyrūs kaliniai negali svajoti apie pabėgimą, nors būtų šimtą tamsiausių naktių, nors žemė su dangum nmlėtų. Aštriam skyrui visą naktį dega elektros šviesa ir visi kalėjimo tarnautojai gali pastebėti kiek vieną jų kad ir nekaltiausią judesį. Tame skyruije kalinami visį didžiausi nusikaltėliai: plėšikai, vagys, tie, kurie kuo nors pasipriešino kalėjimo vyresnybei, nutęstieji mirši ir kairurie veiklesni politiniai. Visi tie baštieji žmonės pakelia daugiau vargo, visokių nelaimių pasityčiojimo iš žmogaus, negu kiti, kalinami kituose skyruose. Gele žinūs nuo jų kojų retai kada nukala kalėjimo kalvis. Ir visi jie keikla gar su jį Edisouą už tai, kad jis savo prakeiktą lempute išėda jiems akis ir atima tiek daug vilčių ir svajonių, sukeliama rudens naktį.

Stasy vakar pasveiko, bet susigindėjo su prievaidu, ir jį perkėlė į aštrų skyrų. Perkėlė jį pačią kaminę kamara, kurią visį pragaru vadina.

Jo kamera nedidelė. Kai jis paėmė penkis žingsnius į priekį, atsiranda į šalta sieną ir turi grįžti atgal. Pro jos langą jis nieko nemato, tik keletą nudrėkusių kalinių, kurie kieme skaldo malkas, kalėjime pirtį ir vieną aukštutinį moterų skyrus langą. Viduj jis mato daug peilių, kurios cypdamos, kandžiodamos vieną kitą lipa net ant sienų, tris nepažįtamus draugas paniūrusius, galvas nuleidusius, nekaltus,

ir visą armiją visokių parazitų. Stasio kameroj ydai gerai vysti, nes greta už sienos yra rūšys, kur kalėjimo dirbtuvės džiovina lentas ir dieną naktį kūrėna geležinį pečių.

Stasiui šurpu. Iš ligoninės išėjęs, jis norėjo gauti bent vieną dieną poilsio, nusiraminti, nuraminti maištą keliandį sielą, bet tazi pragarę jis to padaryti negali. Kažkoks sukirmijusių skudurų kvapas griebia jam už gerklės ir, kad neuždustų, kad nepravirtų, jis šoko prie lango. Pastebėjęs sargybinis atkiša šautuvą ir piktai šuktelia:

— Svoločiau, nušausiu!

Jis nušoksta nuo lango, susiriečia ant savo medinės pakrypusios lovos ir sukeikia:

— Tu pats svoločiaus...

Netikėtai atsidaro durys, ir įeina aukštas, išdžiūvęs korpuso vyresnysis. Jo rankos ilgos, žandai įdubę, daliai išskusti, nupūdrinti, o akys abejingos, ašarojančios. Kameroj visį keturi sustoja į eilę, išsitempia ir sustingsta, kaip išdrožinėti dievukai.

Vyresnysis prašina pro šalį, žvilgtelia kiekvienam į akis ir korpuso vado balsu paklausia:

— Kas žūrėjo pro langą?

Visi tyli.

Vyresnysis dar kartą klausia:

— Atsakykit, kas buvo užlipęs ir žūrėjo į kiemą pro langą?

Stasio širdis dreba ir kojos linkta. Jis mato kaip piktos vyresniojo akys raižo jo veidą, jis mato, kaip dreba jo ranka, sugniauzusi du plieninius raktus. Jis nebeiškendžia ir veptelia.

-- Dovanok, pone, aš...

Vyresnysis prikanda lūpą, prieina arčiau, pagaliau užsimoja tris kartus raktu, ir Stasy susmaukia ant žemės...

Vyresnysis kalba:

— Tvarka turi būti visur. Jei pasakyta negalima, vadinas, šventa. Mirk, o turi būti taip, kaip įstatymuose nurodyta. Aš jums, banditai, jus, svoločiai, blogo nenoriu. Jei bėsit kaip žmonės, iš aš jums būsiu tėvas. Jei manęs mažo nebūtų mušę, ar nebūčiau nei gvardijoj tarnavęs, nei jūsų man netektų mokytį. Žūrėk, kad tai man būtų paskutinis kartas. Jei dar pamatysiu pro langą nors vieną tavo ausį, sukirmysit karcery.

Vyresnysis žengia prie durų, bet paskum atsigtė. apžiūri, ar nėra ant lentynėlių dulkių, praeina, kad ryt visi galės eiti išpažinties, ir uždaro duris.

Kameroj tylu. Tik Stasy, užsiklojęs antklode, tyliai verkia. Jam neuprantamas tas žiaurumas. Jis žino, jei kalnys pjaua grotas, ardo sieną, jis pabėgs ir pridarys daug negerumų. Jei sudaužys langus, išlauš duris arba užmuš prievaidą, jis pridarys nuostolio ir atims žmogai gyvybę. Jis žino, jei paridins, pakas kelias statines dinamito po kalėjimo pamatais, išlėks į orą visas kalėjimas, jo vyresnieji, raktai ir grandinės. Bet jis nežino, jis negali suprasti, kas blogo atsitiks, jei jis atsistos prie grotų lango ir pakvėpuos tyresniu oru?

Jis verkia ir jaučia, kad tai daro tyčia, tyčia, norėdamis pabrėžti, kad jis nebe žmogus, kad jam gali daryti ką nori ir kas nori...

Vienas draugas sako:

— Kvarlas tu, ir tiek. Kam tau reikėjo prisipažinti? Galėjai pasakyti, kad norėjai uždaryti langą...

Stasy atsikelia. Jo veidas kaip kaip papurpęs, ištyšęs, kaip nuskrailtoto kudičio.

— Aš bijau meluoti...

— Na, ir balandėlis nekaltiausias Tur būt bobai sūrį nudžiovei?

Kiti du tuoj ėmė juoktis.

— Jums vis taip: jei žmonių nepjovėi, neplėšėi, tai tu ne žmogus.

Kitas pakelia nūrias akis ir tęsdamas tarla:

— Vyrų, pakelkit jam marškinius, tegul jis pamėgina, kokios skanios, sūrios bankos. Tada jis žinos, kaip kalbėti.

— Bankų!

Iš «Sukaustyti latral».

KO MOKO?

Kunigaikštis Konti kartą jėjo į šv. Sulpicijaus bažnyčią Paryžiuje, pamaldų metu, kurios pamaldžiai atsitaavo klierikai. Priėjęs prie vieno, jis drąsiai paklausė:

— Ko jūs ten, seminarijoj, moko? Sis tyli. Dar kartą klausia, bet veltui. Pagaliau nusibodus klierikas pusbalsiai pasakė:

— Mus moko bažnyčioje tylėti!

PAGAL PROPORCIJA

(XX) Prie cirko fejmo tarnautojas stipriu balsu šaukia: «Ponai, prašome, prašome, į cirka, į cirka, į vidų, į vidų pamatyti plėriausių pasaulį gyvulių. Juo daugiau žmonių į vidų įeis, juo daugiau gyvulių pamatys...!»

LIETUVIAI! Visi kaip vienas skaitykite "SVIESA"

Jei norite žinoti, kas girdėti pasauly, kokie įvykiai svarbesni įvyko Lietuvoj, kaip gyvena lietuviai išeiviai čia Brazilijoj ir kituose kraštuose, jei norite kas savaitę turėti įdomių pasiskaitymų, juokų ir t. t., prenumeruokitės ir skaitykit "Sviesą".

"Sviesa" yra tikriausias kiekvieno lietuvių išeivio draugas ir tarėjas.

"Sviesa" gyvina visus tuos gyvenimo klausimus, kurie vargstantiems ir moraliai ir dvasiniai bei medžiaginiai Brazilijos lietuviams parodo kelią į šviesesnę ateitį.

"Sviesa" lygiai pagirda tai kas gera, taip lygiai baudžia visus blogus apsišėkimus, nepaisant iš kurių šaltinių visa tai išelna.

SVIESOS PRENUMERATA: Brazilijoj ir visoj Amerikoj: metams—12\$000, pusei metų—7\$000; Lietuvoj: metams—20\$000, pusei metų 10\$000.

Redakcijos adresas: São Paulo, Matriz de Santo Antonio do Pary P a s t a b a : Iš provincijos pingus siųsti Redaktoriaus vardu.

D-ras Povilas Ličciardi Santa Casa gydytojas -- operatorius

Naujasias elektros pagalba gydymo būdas GONORÉOS ir REUMATIZMO aštro ir kroninio. Syfilis ir venerinės bei odos ligos — VYRU IR MOTERU. Taip pat vidurių, plaučių ir kitos ligos. Naujas būdas BE OPERACIJOS. SPECIALYBĖ MOTERU LIGU. Gydymas užtikrintas. PRIĖMIMAS nuo 14 iki 20 val.

Kviečiamas vyksta į namus kiekvienu momentu — (DIENA ir NAKTĮ) Telef. 5-4175.

Konsultorija ir gyvenamas butas: RUA SILVA PINTO, 444 (Bom Retiro)

Už skelbimų turini Redakcija neatsako.

Vaistinė

PASSERINI
Provizoriaus
CARLOS PASSERINI

Leidžiame adatas. Kainos pigios. Patamaujame ir naktį.

Rua Dr. Silva Pinto, 263
[BOM RETIRO]
Telephone 5-3584
SÃO PAULO.

LIETUVIS DAILININKAS

São Pauly, gatvėje Newton Prado, 140 lietuvis LIONGINAS PAZIKAS turi atidarus dailės — tapybos studiją. Piešia įvairius paveikslus, portretus ir t. t. ant drobės ale jinišis dažais. Kas nori turėti gražų portretą, teskreipia ten. Taip pat ten taisomi laikrodžiai ir kiti dalykai.

„Sviesa“

GAUNAMA ŠIOSE VIETOSE:

1. Stoties Luz kioske
  2. Prie pašto—prie laiptų ir ant kampo.
  3. Bom Retiro — p. Baužio krautuvėj [Rua Aymorés ir ant kampo Rua Carmo Cintra] ir José Paulino vaistinėj [Rua José Paulino, 109].
  4. P. Kirilausko krautuvėj — Vila Anastacia.
  5. P. Menkaičio krautuvėj — S. Anna.
  6. Pas laikraščių platintojus ir
  7. Pas „Sviesos“ įgaliotinius visuose miesto rajonuose, taip pat
- IR — rua Coronel Moraes, 338.

Dr. B. K. Chîpiakoff

(DIPLOMUOTAS MASCYOS UNIVERSITETO)

RUA YPIRANGA 193. 2 andr. ap. 4. [kertė rua Santa Ephenia] Tel. 4-0816. Ligonius priima: šeikiadieniais nuo 3 iki 9 val. vak., Sekmadieniais 9 iki 12 val. Vidurnių moterų ir psichinių bei nervų ligų. SPECIALE KLINIKA VENERINIU LIGU. Greitas ir radikalus pagydydas triperio, bei sifilis.

Dr. A. Kandia ir M. Kogano LABORATORIJA

MEDECINIŠKAS ISTYRIMAS:

Kraujo, nugarkaulio smegenų, šlapimo ir išmatų.

RUA BARÃO DE ITAPETININGA, 242 3-as aukštas.
Priėmimo valandos nuo 9 — 12 ir 3 — 7. Sekmadieniais 10—12.

Dr. Adolpho Taubkîn

ADVOKATAS

[Diplomuotas São Paulo fakulteto]
Civilinės ir prekybinės bylos, kontraktai, (ipotekos, žemės pirkimas ir pardavimas ir t. t.) skolų išreikalavimai ir visi kiti juridiniai reikalai.
nė: Rua Direita Nr. 2, 2-as aukštas, salė 5. Telef. 2-1629.
Atidaryta: nuo 9 iki 11 ir nuo 3 iki 5 val. vak.
Kalba lietuviškai.

Dr. A. Candia

VENERINĖS LIGOS:

TRIPERIS [Visose stadijose — aštrus ir kroniškas.] SIFILIS.

Priėmimas nuo 9 — 12 ir nuo 3 — 7. Sekmadieniais 10 — 12.

RUA BARÃO DE ITAPETININGA 242, 3 aukštas Telef. 4-0218.

Kalba rusiškai, lenkiškai, vokiškai.

Dr. A. Jazara-Snege

(Maskvos gydytojas nuo 1914 m.) Vidaus ligos, chirurgijos ir moterų ligos. Priėmimas nuo 9 — 12 v. ryt. ir 3 — 7 v. v.

LADEIRA PORTO GERAL 12 SOBR. kampas. Boa Vista ir 25 de Março.

2 andar, sala 4 e 5 Gyv. butas ten pat 5 aukšte.
Tel. buto ir Konsultorijos 2-5068.

Dr. S. Meitin

DIPLOMUOTAS VOKIETIJOJ IR RIO UNIVERSITETO.

Priima: vidurinių veneros ir nervų ligomis nuo 2 iki 6 val. vak.

Kalbama lietuviškai.

RUA BARÃO DE ITAPETININGA 139 (senas 37-a) salės 8 ir 9
Tel. 4-0715.

Dr. João de Oliveira Mattos

MEDIKAS—CHIRURGAS, SANTA CASA GYDYTOJAS, ASISTENTAS — PROFESORIUS PRIE 1-A. CHIRURGIJOS KLINIKOS SÃO PAULO MEDICINOS FAKULTETE.

BENDRAI CHIRURGIJA — MOTERU IR ŠLAPAMO KELIU LIGOS.
KONSULTORIJA: BUTAS:

RUA QUINTINO BOCAIYUVA, 36, RUA MONTE ALEGRE, 77,
1 AUKŠTAS — SALĖS 6 ir 7

PRIIAMA NUO 2 Iki 5 VAL. VAKARO. TEL. BUTO — 5-2211.

Sį skelbimą deda Bendruomenės Revizijos narys, p. Benediktas Lašinskas, kuris labai geria minėtą gydytoją dėl jo paties išgydymo nuo begalo sunkios ligos.

SKAITYK IR PLATINK

"SVIESA"

Vokiečių fotografijų įstaiga

„BERNARDO“
įsteigta 1890 metais

Atlieka įvairius d rbus fotografijų srity. Specialybė padidinime, o taip pat su dažais. Darbas greitas ir sąžiningas ir pigus. Vyksta į namus fotografijų reikalais. Daro iš fotografijų naujas.

ARTHUR SCHMIDT

Rua São Caetano, 111
(senas nr. 103) Tel. 4-5567
SÃO PAULO

Del tolimesnio Bendruomenės veikimo

Nauji Metai. Sia proga kiekviena organizacija veikimo planus paruosia, bei numato tolimesnius, ar artimesnes ateities darbus. Visai nuoseklu bus žo dis tarti ir del Bendruomenės veikimo. Kam, kam bet Bendruomenės darbo dirva labai didelė. Stai reik rūpintis bažnyčios įrengimu, bei kitų trobesių statyba. O organizacinė srityj dar ir daug kas reik padaryti. Dar nevisur skyriai suorganizuoti, ir iš viso veikimas dar nėra taip išplėstas, kaip turėtų būti, kaip numato įstatai. Pirmoj eilėj teks baigti skyrių steigimas ir po to šaukti metinis suvažiavimas. Kažin ar nebūtų patogiau ir ar didesnių rezultatų tie metiniai susirinkimai nepasiektų jei skyria nuo uarių tam tikro skaičiaus, atsistų vieną atstovą, kad ir pa vyzdžiui nuo dešimties. Praktikoje dažniausia taip būna, susirinkimuose dalyvauja tie, kurie tik arčiau gyvena. O atstovais, be abejo, kiekviena apylinkė siūs savo patikimiausius žmones. Pats valdybos rinkimas turėtų eiti slaptu balsavimu iš atsistų atstovų tarpo.

Laikas įkurti vyrų, moterų, bei jaunimo sekcijas. Laikas sutvarkyti choro klausimą. Tas pat ir del spaudos. Turime apsispręsti, ar ji mums reikalinga, ar ne. Jei reikalinga, tai visi turėtume imtis priemonių, kad ji būt įdomesnė turinio atžvilgiu ir daugiau skaitytojų turėtų. Dejavimais, almanavimais, nepasitenkinimais nei sau nei kitiems gero nepadarysime.

Jei kas nepatinka, kas yra negera susirinkimuose, o jei ne, valdybai galima pareikšti. Visoks užkulsinis, slaptas veikimas, plėtkavimas, skleidimas nepagrįstų gandų yra negarbinga ir nepasiekia savo tikslo.

Jei kas reikia pasakyti, tarkim savo žodį viešai, drąsiai, aiškiai. Tuomet geriau vienį kitus suprasime ir ne bus pagrindo kilti įvairiems nesupratimams.

Kun. P. Ragaižinskas.
Bendruomenės Pirmininkas.

Pranešimas

MOKOS BENDRUOMENĖS SKYRIAUS

susirinkimas įvyks sausio m. 10 d. kitą sekmadienį. Todėl visi Mokos rajono lietuviai katalikai gausiai dalykaute. Susirinkimo programoj numatyta:

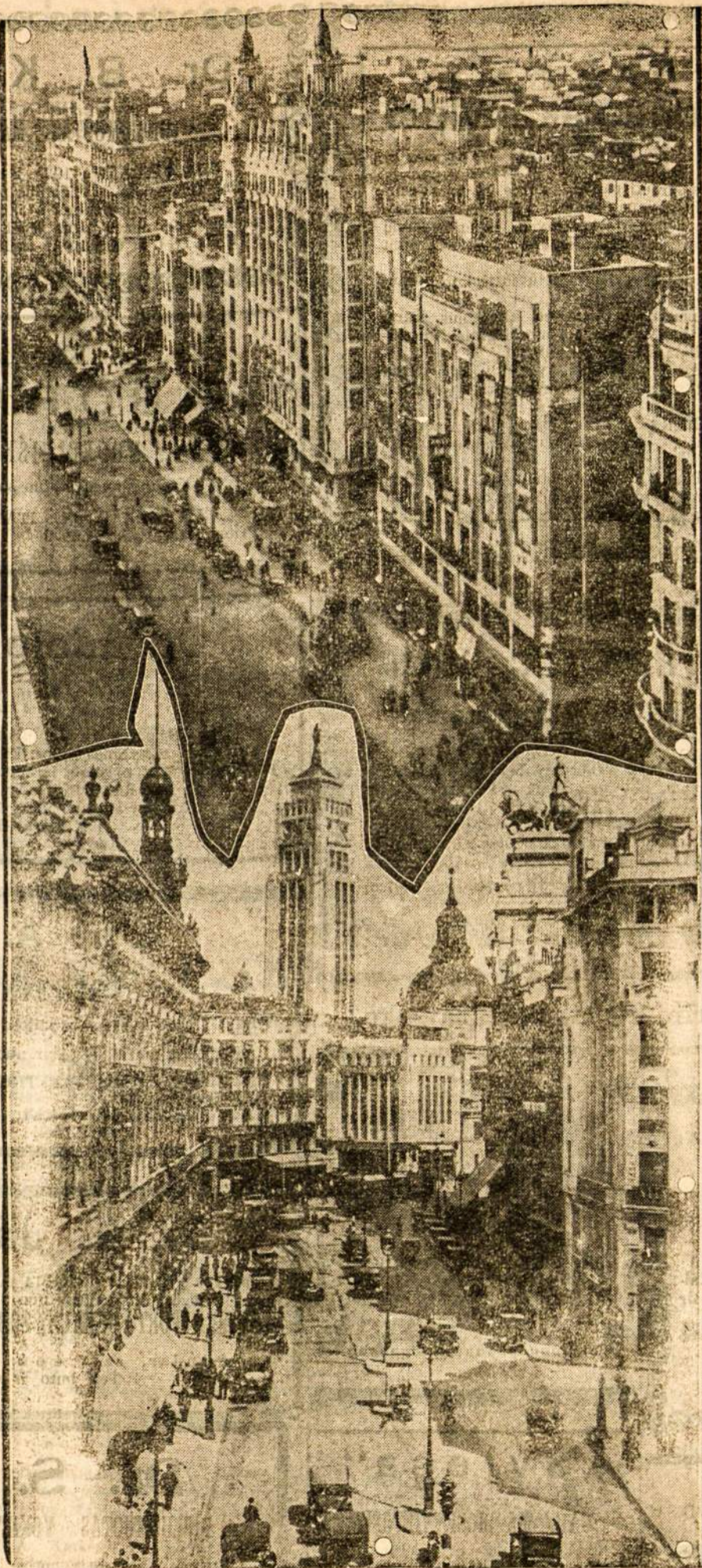
- Susirinkimo atidarymas
  - Prezidiumo rinkimas.
  - Paskaita apie tolimesnį Bendruomenės veikimą. Taip pat bus prie paskaitos diskusijos bei paklausimai.
  - Skyriaus Valdybos, bei atstovų į metinį Bendruomenės suvažiavimą rinkimas.
  - Klausimai ir sumanymai.
  - Susirinkimo uždarymas.
- Susirinkimas vyks mokyklos salėje. Pradžia 2 val. po pietų.
BENDRUOMENĖS VALDYBA.

Bom Retiro Bendruomenės skyriaus susirinkimas numatyta šaukti sausio m. 17 d.

BENDRUOMENĖS PASTO DĖŽĖS

Nr. 4118.

Visi «Sviesos» skaitytojai, gali šia dežute pasinaudoti gaunanti laiškus iš Lietuvos, ar iš kur kitur. Kam bus atsiųsta laišku paskelbim «Sviesoje». Adresas rašyt šitaip: vardas ir pavardė Caixa Postal 4118 São Paulo Brazil.

DVI DIDESNĖS MADRIDO MIESTO GATVĖS, SI SIMTMECIAIS STATYTA MIESTA, KUR YRA IR DAUG VERTINGŲ KULTŪROS, IR MENO PAMINKŲ DVI-DESIMTOJO AMZIAUS BARBARAI NEGAILESTINGAI NAIKINA.

Graziai praėjo Kalėdų šventės

Siais metais dar pirmą kartą São Paulo lietuviai šventė Kalėdas savoje lietuvių, Vila Zelinos bažnyčioj. Didysis altorius buvo gražiai iluminuotas, paskendęs gražiose Brazilijos žemės palmėse, lelijose, bei kituose žaliūmynose. Vidunaktis. Bažnyčia pilna žmonių. Reta tiek kad būna. Piemenėlių

Mišios. Choras gieda «tyliąją naktį». Visi prisimena tą palaimintą valandą, kad Dievo Sūnus nužengė žemėn, atnešdamas «likimąją Naujieną» Dievos metu irgi nemaža dalyvavo pamaldose Vila Zelinoj, V. Anastazijoj, bei Sv. Antano bažnyčioj.

PAMALDOS

Per Naujus Metus ir 3 d. sausio (sekmadienį) Vila Zelinoj lietuvių bažnyčioj bus tik 8 val. ryto. O švento Antano do Pary bažnyčioj 11 val. suma.

Išpažinčių bus klausoma Sv. Antano bažnyčioj prieš abu šventadienius iš vakaro, o Vila Zelinoj rytais.

ADORACIJOS

Sausio mėn. 3 d. pirmasis mėnesio sekmadienis. Tą dieną šv. Mištos Vila Zelinos bažn bus prie išstatyto šv. Sakramento. Gi Sv. Antano do Pary bažnyčioj adoracijos bus tuoj po sumos. Tikintie ji gausiai dalyvaukite.

Padėkos žodis

P. Petraičiui už elektros įvedimą, p. Paukščui, p. Petraitenei, visoms ir visiems, kitoms ir kitiems už prisidėjimą prie bažnyčios papuošimo bei pagražinimo Kalėdų šventėms, tariau nuosirdų aciu, tikėdamasis kad ir kitu kartu Jūsų visų maloniu patarnavimu pasinaudoti.
Kun. P. Ragaižinskas.
Kolontjos Kapelionas.

JAU KELIONĖJE

Kun. Arminas, kuris yra skirtas į São Paulo lietuvių kolonija, jau yra kelionėj. Apie sausio mėn. 20 dieną bus São Paulyje.

REDAKCIJOS ATSAKYMAS.

Vilabeliečiui. Jūsų korespondencija apie varoną kal keno kažinkokiais nesuprantamais tikslais propagandą, nedėsimė. Kiekvienas, rimčiau galvojęs tokiais darbais neužsiims.

Pavogė milijonieriaus sūnų

Iš Vašingtono pranešama, kad vienas banditas užsima-kavęs ir apsiginklavęs įsibrovė į milijonieriaus Williams Mattson namus ir pagrobė jo dešimties metų sūnų. Banditas pabėgo palikdamas raitelį, kur už sūnaus grąžinimą prašo sumokėti 18 tūkstančių dolerių.

Streikuoja darbininkai

Prancūzijoje, darbininkai dirbą prie laivų, apie 12 tūkstančių, paskelbė streiką reikalaudami sudaryti su darbdaviais naują darbo sutartį, pakelti 15% atlyginimą, ir kt.

Mažas priauglius

Prancūzijoje, per paskutinius penkerius metus gyventojų skaičius padidėjo tik 71 tūkstančių. Prancūzija turi 41 milijoną gyventojų. Tuo tarpu Lietuvos su pusracio milijono gyventojų, kasmet priauga virš 20 tūkst.

Gruodžio m. 30 d. Romoj prieVarezi aikštės įvyko spro-gimas dujų sandėlyje. 7 as-mens užmušti.